

اعمال شب و روز نیمه شعبان / نقل عایشه از چگونگی احیای پیامبر(ص) در سحر نیمه شعبان

نیمه شعبان از شبهای مبارکی است که بر احیای آن تأکید شده است چراکه در سحرگاه آن وجود نورانی حضرت مهدی موعود(عج) ولادت یافت و بنا به روایتی از پیامبر(ص)؛ روزی ها در این شب قسمت می شود و اجلها و روندگان به حج معین می شوند و خدای تعالی ملائکه خود را از جانب آسمان به سوی زمین در مکه فرو می فرستد.

نیمه شعبان از شبهای مبارکی است که بر احیای آن تأکید شده است چراکه در سحرگاه آن وجود نورانی حضرت مهدی موعود(عج) ولادت یافت و بنا به روایتی از پیامبر(ص)؛ روزی ها در این شب قسمت می شود و اجلها و روندگان به حج معین می شوند و خدای تعالی ملائکه خود را از جانب آسمان به سوی زمین در مکه فرو می فرستد.

شب نیمه شعبان، شب بسیار مبارکی است چنان که امام جعفر صادق(ع) از پدر بزرگوارشان روایت می کنند که از حضرت امام محمد باقر(ع) درباره فضل شب نیمه شعبان سؤال شد و ایشان فرمودند: «آن شب افضل شبهاست بعد از لیلة القدر، در آن شب عطا می فرماید خداوند به بندگان فضل خود را و می آمرزد ایشان را به مَنّ و کرم خویش، پس سعی و کوشش کنید در تقرب جستن به سوی خدای تعالی در آن شب پس به درستی که آن شبی است که خدا قسم یاد فرموده به ذات مقدس خود که دست خالی برنگرداند سائلی را از درگاه خود مادامی که سؤال نکند معصیت را و آن شب، شبی است که قرار داده حق تعالی آن را از برای ما به مقابل آنکه قرار داده شب قدر را برای پیغمبر ما(صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ) پس کوشش کنید در دُعا و ثنا بر خدای تعالی...»

اعمال شب نیمه شعبان:

و از جمله برکات این شب مبارک، ولادت با سعادت حضرت امام زمان ارواحنا له الفداء در سحر این شب در سال 255 هجری در سامرا(سُرّ مَنْ رَای) است که برای این شب چند عمل وارد شده است:

- غسل است که باعث تخفیف گناهان می شود.

- احیاء این شب است به نماز و دعاء و استغفار چنانچه امام زین العابدین(ع) انجام می دادند و در روایت است که هر که احیا دارد این شب را نمیرد دل او در روزی که دلها بمیرند.

- زیارت حضرت امام حسین (ع) است که افضل اعمال این شب و باعث آمرزش گناهان است و اینکه هر که خواهد با او مصافحه کند روح 124 هزار پیغمبر، حضرت حسین بن علی سیدالشهدا(ع) را در این شب زیارت کند و اقل زیارت آن حضرت آن است که به بامی برآید و به جانب راست و چپ نظر کند پس سر به جانب آسمان کند پس زیارت کند آن حضرت را به این کلمات ((السلامُ عَلَیْکَ یا ابا عَبْدِاللهِ السَّلَامُ عَلَیْکَ وَ رَحْمَةُ اللهِ وَ بَرَکَاتُهُ)) و هرکس در هر کجا باشد در هر وقت که آن حضرت را به این کیفیت زیارت کند امید است که ثواب حجّ و عمره برای او نوشته شود. و زیارت مخصوصه این شب در مفاتیح الجنان آمده است.

- خواندن دعای کمیل که در این شب وارد شده است.

- صد مرتبه خواندن هر يك از سُبْحَانَ اللهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَاللهُ اَكْبَرُ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ، تا خداوند تعالی گناهان گذشته او را بیامرزد و برآورد حاجتهای دنیا و آخرت او را.

- همچنین شیخ عباس قمی در مفاتیح الجنان به روایتی از امام صادق(ع) اشاره کرده است که از ایشان درباره بهترین دعا در شب نیمه شعبان سؤال شد و حضرت فرمود: هر گاه به جا آوردی نماز عشا را پس دو رکعت نمازگذار بخوان در رکعت اول حمد و سوره جحد(قُلْ یا اَیُّهَا الْکَافِرُونَ) و بخوان در رکعت دوم حمد و سوره توحید (قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ) پس چون سلام دادی بگو سُبْحَانَ اللهِ 33 مرتبه و الْحَمْدُ لِلّٰهِ 33 مرتبه و اللهُ اَكْبَرُ 34 مرتبه. در ادامه این نماز، دعایی وارد شده است که شیخ عباس قمی آن را در مفاتیح الجنان آورده است.

- در روایت مشهور دیگری به نقل از امام صادق(ع) درباره فضیلت نیمه شعبان چنین آمده است که حضرت فرمود: شب نیمه شعبانی داخل شد و بود رسول خدا صَلَّی اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ در آن شب نزد عایشه همین که نیمه شب شد برخاست رسول خدا(ص) از رختخواب خود برای عبادت پس چون بیدار شد عایشه یافت که پیغمبر(ص) بیرون رفته از رختخواب او و داخل شد بر او آنچه که فرو گیرد زنها را (یعنی گمان کرد) که آن حضرت نزد بعض زنهاى خود رفته است پس برخاست و پیچید بر خود شَمْلَه(چادر) خود را و قسم به خدا که شَمْلَه او از ابریشم و کتان و پنبه نبود ولکن تار آن مو و پُود آن از گرگهای شتر بود و جستجو می کرد رسول خدا(ص) را در حجره های زنهاى دیگرش حجره به حجره پس در این بین که در جستجوی آن حضرت بود به ناگاه نظرش افتاد بر رسول خدا(ص) که در سجده است مثل جامه ای که چسبیده شده بر روی زمین پس نزدیک آن حضرت شد شنید که می گوید در سجده خود: سَجَدَ لَكَ سَوَادَى وَحِیَالِی وَآمَنَ بِكَ فَوَادَى هَذِهِ یَدَاى وَمَاجَنِّئُهُ

به خاک افتاد برای تو سراپایم و اندیشه ام و ایمان آورد به تو دلم ، این است هر دو دستم و آنچه جنایتی که
علی تقسی یا عظیم [عظیماً] تُرْجى لِكُلِّ عَظِيمٍ إِعْفِرْ لِي الْعَظِيمَ فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ
بر خویش کردم ای بزرگی که در هر کار بزرگی امید به او است بیامرز گناه بزرگم را که نیامرزد
الدَّئِبُ الْعَظِيمُ إِلَّا الرَّبُّ الْعَظِيمُ
گناه بزرگ را جز پروردگار بزرگ

پس بلند کرد سر خود را و دوباره برگشت به سجده و شنید عایشه که می گوید:

أَعُوذُ بِتُورِ وَجْهِكَ الَّذِي أَضَاءَتْ لَهُ السَّمَوَاتُ
پناه برم به نور ذات تو که روشن شد بدو آسمانها
وَالْأَرْضُونَ وَأَنْكَشَقْتَ لَهُ الظُّلُمَاتُ وَصَلَحَ عَلَيْهِ أَمْرُ الْأَوَّلِينَ
و زمینها و برچیده شد بدو تاریکیها و اصلاح شد بدو کار اولین
وَالْآخِرِينَ مِنْ فَجَاءَةِ تَقْمِيكَ وَمِنْ تَحْوِيلِ عَافِيَتِكَ وَمِنْ زَوَالِ
و آخرین از ناگهانی رسیدن عذابت و از پا برجا شدن تندرستی تو و از زائل شدن
نِعْمَتِكَ اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي قَلْبًا تَقِيًّا تَقِيًّا وَمِنْ الشَّرِكِ بَرِيئًا لَا كَافِرًا وَلَا شَقِيًّا
نعمتت خدایا روزیم گردان دلی پاک و پاکیزه و مبرای از شرک که نه کافر باشد و نه اهل شقاوت
پس بر خاک نهاد دو طرف روی خود را و گفت:
عَقَرْتُ وَجْهِي فِي الثَّرَابِ وَحَقَّ لِي أَنْ أَسْجُدَ لَكَ
مالیدم به خاک رویم را و بر من سزاست که برایت سجده کنم

پس همین که خواست رسول خدا(ص) برگردد شتافت عایشه به سوی رختخواب خود، پس رسول خدا(ص) آمد به رختخواب
او و شنید که نفس بلند می زند فرمود چیست این نفس بلند آیا نداسته ای که چه شبی است امشب این شب نیمه شعبان
است که در آن قسمت می شود روزیها و در آن نوشته می شود اجلها و در آن نوشته می شود روندگان به حج و به درستی که
خدای تعالی می آمرزد در این شب از خلق خود بیشتر از عدد موهای بُرهای قبیله کلب و می فرستد خدای تعالی ملائکه خود را
از جانب آسمان به سوی زمین در مکه.

اعمال روز نیمه شعبان

در این روز عید مولود شریف امام دوازدهم مَوْلَانَا وَإِمَامُنَا الْمَهْدِيُّ حضرت حجة بن الحسن صاحب الزمان(صلوات الله علیه وعلی
آبائِهِ) است و از اعمال روز نیمه شعبان علاوه بر استحباب روزه و غسل، مستحب است زیارت آن حضرت(عج) در هر زمان و
مکان و در هر جا و دعا برای تعجیل ظهور آن حضرت در هنگام زیارت و به خصوص تاکید شده به زیارت آن حضرت در سرداب
سامراء، و ظهور آن حضرت و فرمانروائی اش مسلم است و او است که زمین را پر از عدل و داد کند چنانچه پر شده باشد از ستم
و بیدادگری...»